

För kännedom:

Ansvarig nämnd för Vård och omsorg och
Samhällsbyggnad

Kommunstyrelsen

Rekommendation att prolongera färdtjänstavtalet

Kommunerna har genom lagen om färdtjänst (1997:736) en skyldighet att anordna färdtjänst för sina kommuninneboende. Det gäller de personer som har ett varaktigt funktionshinder, är folkbokförda i kommunen och har väsentliga svårigheter att resa med allmänna kommunikationer. Kommunerna får efter en överenskommelse med trafikhuvudmannen i länet överlåta sina uppgifter enligt lagen om färdtjänst. Länets kommuner har sedan lång tid tillbaka genom avtal överlåtit åt Stockholms läns landsting att ansvara för färdtjänsten.

Förhandlingsarbetet

Det nuvarande färdtjänstavtalet är från jan 2005 och sträcker sig till dec 2008. Avtalet är uppsagt av båda parter och förhandlingen om ett nytt färdtjänstavtal har pågått under 2008 där KSL, enligt avtalet, företräder kommunerna och landstinget har företräts av Färdtjänstens ledning. Förhandlingsgruppen har träffats vid sju tillfällen.

KSL har haft god möjlighet att förankra och diskutera förhandlingens utveckling med kommunerna. Varje kommun har haft en kontaktperson på förvaltningschefsnivå som har bjudits in till informations- och diskussionsmöten vid fem tillfällen. KSLs styrelse, vård- och omsorgsbereidning, kommundirektörer och kommunstyrelseordföranden har kontinuerligt fått information vid ordinarie möten.

Förslag att prolongera nuvarande färdtjänstavtal 1 år

Förhandlingen har framförallt handlat om kostnader och ansvar för de kommunala persontransporterna som är undantagna enligt § 9 i färdtjänstavtalet och som kommunerna utför. Kommunerna har slutit egna transportavtal för dessa resor i varierande omfattning och tidsperiod och några har bildat egna transportcentraler. Färdtjänsten har avtal kring specialfordon till den 1 maj 2010.

Parterna är överens om att huvudinriktningen för ett nytt färdtjänstavtal är att merparten av dagens kommunala persontransporter ska föras över till Färdtjänsten. Men bedömningen är att det krävs tid för att tydliggöra vilka av de kommunala persontransporterna som ska föras över till Färdtjänsten och för att planera den praktiska överföringen av dessa resor.

Med anledning av detta föreslås prolongering av nuvarande färdtjänstavtal ett år.

En prolongering av nuvarande avtal innebär att de kommunala persontransporterna fortfarande undantas i färdtjänstavtalet, enligt § 9, till nästa avtal träder i kraft. För att underlätta hanteringen av de kommunala persontransporterna under 2009 kommer KSL och Färdtjänsten gemensamt att skicka ut en skrivelse till kommunerna för att förtydliga vilka resor som avses i § 9.

Innehållet i nya avtalet

Det nya färdtjänstavtalet ska börja gälla den 1 jan 2010. Målet är att en ny gränsdragning ska ske för de kommunala persontransporterna och att merparten av dessa resor ska överföras till Färdtjänsten.

Parterna är överens om att reglera kostnaderna för de kommunala persontransporter som ska föras över till Färdtjänsten. KSL och kommunernas hållning är att en skattejustering är att föredra där landstinget höjer sin skatt för att täcka de ökade kostnaderna och kommunerna sänker sin skatt motsvarande nivå. Landstinget vill fortfarande behålla en öppning för en annan ekonomisk reglering därav skrivningen i § 11, se bifogat avtal.

Parterna är överens om att 2010 blir ett övergångsår där överflyttningen av berörda kommunala persontransporter kommer att ske mellan den 1 maj 2010 och dec 2010. Se bifogat avtal § 11 samt bifogat förhandlingsprotokoll.

Förhandling om det nya färdtjänstavtalet kommer att påbörjas i januari 2009. Parallellt med förhandlingen kommer det att bildas arbetsgrupper med representanter från kommunerna och landstinget för att i detalj planera för en överflyttning av berörda kommunala persontransporter.

KSLs styrelse beslutade vid sitt sammanträde den 12 december 2008 att rekommendera kommunerna att prolongera bifogade färdtjänstavtal.

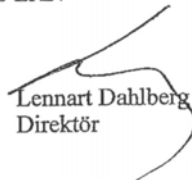
KSL är tacksamma att få kommunernas ställningstagande/protokollsutdrag via post eller via e-post till info@ksl.se före utgången av mars 2009.

Har ni frågor kontakta Karin Jacobsen, karin.jacobsen@ksl.se, tel 08-615 94 34.

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN

Erik Langby
Ordförande

Lennart Dahlberg
Direktör

Bilaga

1. Nuvarande färdtjänstavtal som ska prolongeras
2. Förhandlingsprotokoll 1 dec 08
3. Gemensam standard för busshållplatser i Stockholms län

Mellan Stockholms läns landsting (landstinget) och kommun
(kommunen) har träffats följande

AVTAL

§ 1

Kommunen överlåter jämlikt § 4 lagen om färdtjänst (1997:736) sina uppgifter enligt nämnda lag till landstinget som trafikhuvudman.

§ 2

Landstinget övertar jämlikt § 5 lagen om färdtjänst ansvaret för att färdtjänst anordnas för kommunens invånare för resande inom Stockholms län. Villkor för resor över länsgränsen till angränsande kommun, liksom för resor i eller mellan kommuner utanför länet fastställs av landstinget.

§ 3

Frågor om tillstånd till färdtjänst prövas jämlikt § 6 lagen om färdtjänst av landstinget. Landstingets uppgifter enligt lagen om färdtjänst och detta avtal fullgörs av den nämnd/styrelse landstingsfullmäktige bestämmer.

Denna nämnd/styrelse fastställer villkor och föreskrifter för resandet med färdtjänsten och resornas genomförande. Villkor och föreskrifter kan vara generella eller avse särskilt tillstånd. Villkor och föreskrifter skall fastställas utifrån budgetram, reglemente och inriktningsdirektiv som landstingsfullmäktige fastställt för nämnden/styrelsen.

§ 4

Grunder för avgifterna för resor med färdtjänst bestäms av landstinget som ensam länstrafikansvarig jämlikt § 11 punkt 1 lagen om färdtjänst med tillhörande författningskommentar.

§ 5

Kommuninvånare skall inge ansökan om färdtjänst till kommunen. Kommunen skall verkställa utredning som grund för landstingets prövning av sådan ansökan. Kommunen skall verkställa kompletterande utredning om landstinget så begär. Villkor för kvalitetssäkring av utrednings- och ansökningsprocessen framgår av bilaga 1.

§ 6

Landstinget och kommunen ska samverka i ett lokalt organ med uppgift att identifiera och föreslå förbättringar av tillgängligheten till och i den allmänna kollektivtrafiken så att fler kommuninnevånare kan använda den. För beskrivning av uppgifter och sammansättning hänvisas till bilaga 2.

* 4

§ 7

I särskild överenskommelse mellan landstinget och Kommunförbundet Stockholms län (KSL) kommer ett regionalt samverkansråd att inrättas och bestå av representanter från landstinget och KSL. Rådets uppgifter och sammansättning beskrivs i bilaga 3

§ 8

Kommunen skall underlätta för landstinget att genomföra det överlåtna ansvaret för färdtjänst genom att dels medverka aktivt så att färdtjänststrafik får trafikera kommunens kollektivtrafik-körfält, dels genom att tillhandahålla nödvändiga underlag och adressuppgifter och koordinater som kommunen har för ett digitalt geografiskt informationssystem.

§ 9

Detta avtal omfattar inte resor föranledda av kommunala beslut rörande aktiviteter för äldre och funktionshindrade inom skola, vård och omsorg. Kostnad för dessa resor har reglerats i överenskommelser och skatteväxlingar vid Ädelreformen, kommunaliseringen av omsorgsnämndens verksamhet och psykiatireformen.

Anmärkning:

Med resor enligt ovan avses:

- resor till och från skola och fritidshem för barn med funktionshinder
- resor till och från daglig verksamhet för personer tillhörande LSS personkrets 1 och 2
- resor för äldre och funktionshindrade till och från dagverksamhet beslutad av kommunen
- resor för äldre och funktionshindrade vid start och avslut i samband med vistelse vid växelvård/korttidsvistelse som är beslutad av kommunen (undantag för egen fritidsresa i besökssyfte under växelvård/ korttidsvistelse för vilken landstinget svarar)

§ 10

Landstinget skall ansvara för samråd med de funktionshindrades organisationer och för brukarsamråd med färdtjänstens resenärer.

§ 11

Detta avtal gäller från den 1 januari 2009 och till utgången av den 31 dec 2009. Avtalet förfaller då automatiskt.

Parterna skall tillsammans ta fram ett nytt förslag till avtal som skall gälla from 1.1 2010. Inriktningen i detta arbete är att renodla avtalet så att full enighet nås om de resor som nämns

under §9. Överflyttning av dessa resor skall påbörjas 1.5 2010 och vara genomförd senast den 1.1 2011.

Kostnadsersättning för detta kan ske genom exempelvis skattejustering eller annan ekonomisk modell mellan landstinget och kommunen.

§ 12

Detta avtal är för sin giltighet beroende av landstingsfullmäktiges och länets samtliga kommunfullmäktiges godkännande.

§ 13

Avtalet är upprättat i två exemplar, av vilka parterna tagit var sitt.

Stockholm den

För landstinget

För kommunen

ls
R

Bilaga 1 till avtalet

Kvalitetssäkring av ansökningsprocessen för tillstånd för färdtjänst

Kommuninvånare skall inge ansökan om färdtjänst till kommunen. Kommunen verkställer utredningen som ligger till grund för landstingets prövning av sådan ansökan. Utredningen kompletterad med ett läkarintyg och foto sänds till landstinget för prövning i enlighet med lagen om färdtjänst.

För att få en hög och jämn kvalitet i utredningsarbetet och en hög standard på underlagen för den sökandes bedömning genomförs arbetet med nedanstående förutsättningar:

1. Utbildning av kommunala utredare.

Landstinget tillhandahåller en obligatorisk utbildning, gemensamt utformad av landstinget och KSL, för de kommunala utredare som genomför färdtjänstutredningar. Utbildningen genomförs under minst 2 dagar. Kostnaden för denna utbildning delas lika av kommunen och landstinget.

2. Särskilda blanketter

Landstinget har utformat och tillhandahåller särskilda blanketter/formulär som skall användas vid färdtjänstutredningarna. Genom dessa säkerställs och underlättas att underlagen innehåller erforderliga uppgifter samt att relevanta frågor besvaras.

3. Kontinuitet bland utredare

Det är värdefullt med en kontinuitet bland de utredare som finns i kommunerna. Samarbetet mellan de kommunala handläggarna och tillståndspersonal inom landstinget förbättras då påtagligt. På detta sätt uppnås kompetenta utredare vilket också borgar för att kvaliteten i utredningsarbetet säkerställs för den ansökande kommunmedborgaren. Dessutom säkerställs att utredningen genomförs inom en rimlig tid från ansökningstillfället.

4. Kunskap om lokaltrafik och tillgänglighetsplaner

Färdtjänstutredare i kommunen skall dels ha en god kunskap om lokaltrafikens villkor och serviceutbud i kommunen, dels ha insikt i de tillgänglighetsplaner som finns upprättade inom kommunen. På detta sätt identifieras bristerna i tillgängligheten i närmiljön samtidigt som förbättringarna i tillgängligheten i kollektivtrafiken är kända. För att åstadkomma detta är det därför lämpligt att de kommunala färdtjänstutredarna tillhör eller har ett nära samarbete med kommunens tekniska förvaltning eller motsvarande.

5. Kontaktpersoner i kommunerna och hos landstinget

Kontaktpersoner inrättas och upprätthålls inom såväl kommunen som hos landstinget för att säkerställa att informationen mellan landstinget och kommunerna når respektive mottagare.

6. Återrapportering till kommunen om beslut i färdtjänststämmande

Om kommunen önskar en återrapportering av färdtjänststämmanden kan särskild överenskommelse träffas mellan kommunen och landstinget.

K 43

Bilaga 2 till avtalet

Lokalt samverkansråd mellan kommunen och landstinget

Bakgrund

För funktionshindrade och äldre bestäms möjligheterna till att resa i hög grad av tillgänglighetsfaktorer. Ansvar för att åtgärda brister i tillgängligheten åvilar både kommuner och trafikhuvudmannen i länet.

För såväl landstinget som trafikhuvudman som för samtliga kommuner gäller det gemensamma tillgänglighetsmålet som formuleras i den Nationella planen för handikappolitiken. I det här fallet gäller det att lösa resor från port till port för funktionshindrade och äldre personer. Hinder att resa port till port kan bero på otillgänglighet i kollektivtrafiken som SL ansvarar för. Det kan också bero på otillgänglighet i den fysiska miljön till trafiken som kommunerna ansvarar för. Oavsett vilket, har lösningen hittills oftast varit att tillgripa särskild färdtjänst eller annan samhällsbetald tjänst. Färdtjänsten är dock en mycket dyr särskild lösning på ibland enkla tillgänglighetsproblem.

Erfarenheterna från KSL och Stockholms läns landstingets utredning "Ökad samordning av de samhällsbetalda resorna" visar att det finns möjligheter öka tillgängligheten för den enskilde och minska det totala resandet i särskilda lösningar genom att samla den lokala kunskapen. Den största effekten uppnås både vad gäller utökat reseutbud och kostnadsminskningar genom en överföring av resande från särskilda lösningar till resande i en anpassad och tillgänglig kollektivtrafik, sk. Närtrafik. Genom att utveckla lokala lösningar och anpassningar i kollektivtrafiken och dess närmiljö, kan resandet med färdtjänst, skolskjuts och resor inom äldre- och handikappomsorgen minska. För att åstadkomma denna utveckling måste incitamenten tydliggöras och kommunerna och landstinget ta ett gemensamt ansvar, något som kräver ett mer aktivt deltagande från och en ökad samordning i varje enskild kommun. På så sätt kan ekonomiska vinster skapas för båda huvudmännen.

Genom att skapa lokala samverkansråd mellan kommun och landsting ges möjlighet att hitta och rikta de åtgärder där båda parter kan minska sina kostnader som orsakas av tillgänglighetsproblem för äldre och funktionshindrade.

Syfte med arbetet i det lokala samverkansrådet

Primärt finns följande två syften med det lokala samverkansrådets uppgifter:

- Uppfylla den Nationella handikapplanen om tillgänglighet i kommunen
- Bryta kostnadsutvecklingen för särskilda lösningar i resandet (färdtjänst, skolresor, omsorgsresor, sjukresor m.m.) genom att genomföra åtgärder som utgår från en gemensam helhetssyn på resandet.

Arbetsuppgifter och utvecklingsfrågor för det lokala samverkansrådet

- Systematiskt från färdtjänstansökningarna i kommunen samla uppgifter om angivna svårigheter i tillgängligheten till och i den allmänna kollektivtrafiken.

- Inventera på kommunnivå behov av åtgärder för att öka tillgängligheten till den kollektiva trafiken beträffande t.ex. gångvägar, ledstänger, trappor m.m.
- Behov av förbättringar av belysning, snö- och halkbekämpning m.m..
- Information om:
 - Tidplaner för utbyte av bussar till låggolvsfordon.
 - Tillgänglighetskompletteringar av stationer och hållplatser.
 - Investering i nya förbättrade pendeltåg.
 - Justeringar av linjesträckningar.
 - Kompletteringstrafik i glesbygd tillsammans med anropsstyrd trafik
- Samarbeta kring frågor om närtrafikens utveckling
 - Service-/flexlinjers sträckning
 - Andra kommunala persontransporter, tex skolresor, omsorgsresor m.m.
- Utifrån den gemensamma inventeringen göra en gemensam åtgärdsplan samt tidplan för densamma.

Vilka bör finnas med i diskussionerna

Kommunen och landstinget utser inom sig representanter till det lokala samverkansrådet. Dessa bör tillsammans besitta god kunskap om minst nedanstående områden:

Kommun	Landsting
Gatu- och fastighetskontor/ Teknisk förvaltning eller motsvarande (tillgänglighetsanpassning)	Färdtjänst (Färdtjänst och Närtrafik)
Äldre- och handikappomsorg eller motsvarande (ex. omsorgsresor)	SL (kollektivtrafik)
Utbildningsförvaltning (skolskjuts)	

Handwritten signature/initials

Bilaga 3 till avtalet

Regionalt samverkansråd mellan KSL och landstinget

Det regionala samverkansrådets sammansättning, befogenheter, uppgifter m.m. skall regleras i särskild överenskommelse mellan landstinget och KSL. Landstingets representanter i samverkansrådet utses av den nämnd/styrelse som fullgör landstingets uppgifter och kommunernas representanter utses av KSL. I samverkansrådet företräds vardera parten av 3-5 representanter som utses var för sig.

Arbetet i det regionala samverkansrådet utgår från nedanstående uttalade gemensamma målbild för resandet samt att verka för att uppfylla de Nationella handikappolitiska målen:

- Tillgängligheten i den ordinarie och linjelagda kollektivtrafiken skall öka så att fler kan resa med den
- Den enskilde ska ges fler resemöjligheter genom nya resekoncept
- Sär lösningar ska finnas och utvecklas för de som har störst behov och inte kan nyttja någon av ovanstående lösningar

Uppdrag för det regionala samverkansrådet

1. Uppföljning av färdtjänstavalets tillämpning

Samverkansrådet är parternas gemensamma forum för uppföljning av färdtjänstavalets tillämpning och färdtjänstverksamhetens utveckling. Rådet skall behandla eventuella gränsdragningsfrågor avseende landstingets respektive kommunernas ansvar för olika restyper. Rådet skall också kunna initiera projekt avseende samverkan mellan landstinget, kommunerna och SL kring alternativa trafikformer och kring olika typer av resor.

2. Övriga frågor

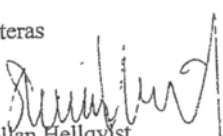
Samverkansrådet skall härutöver behandla frågor av mer principiell betydelse inom bl.a. följande områden:

- Inventera länets behov av strukturella åtgärder för att ökat tillgängligheten till den kollektiva trafiken, ex
 - Tillgänglighetsanpassningar i närmiljön
 - Tillgänglighetsanpassningar i den allmänna kollektivtrafiken
 - Fordonsanpassningar
- Driva frågan om utveckling av närtrafik
- Gentemot den statliga nivån verka för att de juridiska hindren som föreligger för en ökad samordning och principer för upphandling undanröjs
- Kunskapsöverföring
- Organet ska årligen rapportera till huvudmännen om utvecklingen och ge förslag på förbättringsområden

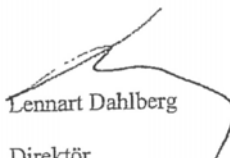
**Förhandling mellan KSL och Stockholms läns landsting
om nytt färdtjänstavtal**

Tid Måndag den 1 december 2008 kl 8.30-10.00
Plats KSL, lokal Åsikten
Närvarande Färdtjänsten: Stellan Hellqvist, Per Junesjö och Björn Nilsson
KSL: Lennart Dahlberg, Ulrika Wallin och Karin Jacobsen

Justeras

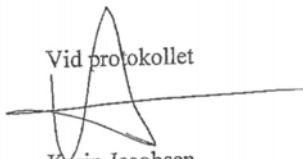

Stellan Hellqvist

Direktör
Färdtjänsten

Lennart Dahlberg

Direktör
Kommunförbundet Stockholms län

Vid protokollet

Karin Jacobsen

Handläggare

Kommunförbundet Stockholms län

S

Enligt avtalet företräds kommunerna av KSL i förhandlingen om ett nytt färdtjänstavtal. Färdtjänstens företrädare landstinget. Förhandlingsgruppen har träffats vid sju tillfällen under 2009. Slutförhandling skedde den 1 december och parterna är eniga enligt följande:

1. Prolongering av nuvarande avtal

Nuvarande avtal prolongeras med följande tillägg:

§ 11 "Detta avtal gäller från den 1 januari 2009 och till utgången av den 31 dec 2009. Avtalet förfaller då automatiskt.

Parterna skall tillsammans ta fram ett nytt förslag till avtal som skall gälla från 1.1 2010. Inriktningen i detta arbete är att renodla avtalet så att full enighet nås om de resor som nämns under §9. Överflyttning av dessa resor skall påbörjas 1.5 2010 och vara genomförd senast den 1.1 2011.

Kostnadsersättning för detta kan ske genom exempelvis skattejustering eller annan ekonomisk modell mellan landstinget och kommunen."

§ 3 o bilaga I nuvarande avtal står "nämnd". Det ändras till "styrelse" i enlighet med landstingets nya organisation.

2. Gemensamt förtydligande av § 9-resorna

KSL och landstinget skickar, i januari 2009, ut en gemensam skrivelse till kommunerna som förtydligar innehållet i §9 och vilka resor som avses. Om denna typ av resor ändå förekommer som färdtjänstresor skall detta regleras ekonomiskt mellan landstinget och respektive kommun.

3. Innehållet i det nya avtalet

Inför det nya avtalet ska följande beaktas:

- a. Det nya färdtjänstavtalet ska renodlas så att enighet nås om de resor som nämns under §9. Ny gränsdragning till kommunala resor definieras, det vill säga de som inte är färdtjänstresor i lagens mening.
- b. KSL och SLL skall verka för att respektive kommuns resor överförs på ett organiserat och strukturerat sätt.
- c. Parterna är ense om att tillsätta arbetsgrupper för att hantera den praktiska överflyttningen av aktuell verksamhet.
- d. Representant för KSL alternativt kommun bereds plats i den upphandling som skall omfatta de överflyttade resorna.

-
- e. Ansökningsprocessen för färdtjänst utvecklas och förbättras i enlighet med IT Forums arbete med ett webbaserat system.
 - f. Kommunerna ska underlätta för landstinget att få tillgång till nödvändiga underlag, adressuppgifter och koordinater för ett digitalt geografiskt informationssystem. Stockholm stad kommer att fungera som värdkommun och bli en "brygga" till Färdtjänsten. Detta förutsätter att Färdtjänsten kan ta emot adresserna genom en elektronisk överföring.
 - g. KSL och SL ska gemensamt ta fram en lösning hur kommunernas information om tillgängliga busshållplatser, enligt "Gemensam standard för busshållplatser i Stockholms län" kan publiceras i SL:s reseplanerare.

Justerandes signatur

Rekommendation att anta gemensam standard för busshållplatser i Stockholms län

KSLs styrelse har vid sitt sammanträde den 6 december 2007 beslutat att rekommendera kommunerna i Stockholms län att anta gemensam standard för busshållplatser. Rekommendationen innebär att kommunerna ska utgå från dessa standarder vid ombyggnation och byggande av nya busshållplatser.

Tillgängligheten är ett brett område och i detta sammanhang handlar det om den fysiska tillgängligheten och kollektivtrafiken. Målet är att kommunens invånare ska kunna resa från port till port där hela resan fungerar. Hinder på resan kan vara både otillgänglighet i kollektivtrafiken och i den fysiska miljön.

För att kunna arbeta för ökad tillgänglighet i hela länet måste länets kommuner vara eniga kring vissa frågor. Ett exempel är lika utformning av busshållplatser. Resenären ska kunna stiga på bussen med lågt insteg från en busshållplats i en kommun och kunna stiga av på en busshållplats i en helt annan kommun. För att göra det möjligt har en arbetsgrupp med representanter från några av länets kommuner, SL och Vägverket tagit fram tre olika standarder för hur busshållplatser ska vara utformade för att kunna klassas som tillgängliga. Rekommendationen innehåller en stadsstandard som ska användas för hållplatser med många resande, en landsbygdsstandard för hållplatser med få resenärer och en minimistandard för de med enstaka resenärer.

Detta är ett led i länets arbete kring tillgänglighetsfrågorna där de statligt satta handikappolitiska målen förväntas vara uppfyllda till 2010. För att uppnå målen krävs stora kommuninvesteringar och en ökad samverkan mellan flera förvaltningsområden inom kommunen. KSL kansli har i verksamhetsprogrammet 2007-2010 som målsättning att stödja kommunerna i detta arbete för att skapa ett effektivare resursutnyttjande och en ökad tillgänglighet för länets invånare.

När er kommun har fattat beslut i frågan om att anta gemensam standard för busshållplatser i Stockholms län ber vi er skicka en kopia för kännedom till KSL.

2007-11-22

Dnr: 2007/0080

Har ni frågor med anledning av detta kontakta Karin Jacobsen,
karin.jacobsen@ksl.se eller tel 08-615 94 34

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN

Erik Langby

Lennart Dahlberg

Ordförande

Direktör

Bilaga

Gemensam standard för busshållplatser i Stockholms län